PÄÄTÖKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,

annettu 11 päivänä kesäkuuta 2013,

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/43/EY tarkoitetusta Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten asianmukaisuudesta

(tiedoksiannettu numerolla C(2013) 3402)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/280/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY [1] ja erityisesti sen 47 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kun kyseessä ovat lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen tarkastukset tai tutkinta, direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 1 kohdan ja 53 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sallia lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittamisen kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille ainoastaan, jos komissio on todennut kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset asianmukaisiksi ja jos kyseisten jäsenvaltioiden ja kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten välillä on sovittu vastavuoroisista työskentelyjärjestelyistä. Siksi on määriteltävä, mitkä kolmansien maiden toimivaltaiset viranomaiset ovat asianmukaiset, kun tarkoituksena on toimittaa lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille.

(2) Lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittaminen kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille on yleisen edun kannalta merkittävää ja liittyy riippumattoman julkisen valvonnan harjoittamiseen. Tämän vuoksi jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi toimitettava tällaisia asiakirjoja ainoastaan sellaisiin tarkoituksiin, jotka liittyvät kyseisen kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten harjoittamaan tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen julkiseen valvontaan, ulkoiseen laadunvarmistukseen ja tutkintaan. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kahdenvälisiin työjärjestelyihin, jotka antavat jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden toimittaa toisilleen lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja, sisältyy asianmukaisia määräyksiä, joilla suojataan näihin työpapereihin sisältyviä henkilötietoja, ammattisalaisuuksia ja arkaluonteisia liiketoimintaa koskevia tietoja, jotka koskevat niitä yrityksiä, joiden tilinpäätökset tarkastetaan, sekä näiden yritysten tilintarkastajia. Tiedot vastaanottaneiden kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa oleviin tai olleisiin henkilöihin olisi sovellettava salassapitoa koskevia velvoitteita.

(3) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen julkisen valvonnan, laadunvarmistuksen ja tutkinnan yhteydessä jäsenvaltioiden tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteydenpito tapahtuu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten välityksellä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 4 kohdan soveltamista.

(4) Jäsenvaltiot voivat päättää hyväksyä yhteiset tarkastukset poikkeuksellisissa olosuhteissa, kun tämä on tarpeen tehokkaan valvonnan varmistamiseksi. Jäsenvaltiot voivat sallia sen, että Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä yhteisten tarkastusten muodossa tai käyttämällä tarkkailijoita, joilla ei ole tarkastus- eikä tutkintavaltuuksia eikä oikeutta tutustua lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa oleviin tilintarkastukseen liittyviin luottamuksellisiin työpapereihin tai muihin asiakirjoihin. Yhteistyössä olisi aina noudatettava direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 2 kohdassa ja tässä päätöksessä vahvistettuja edellytyksiä varsinkin silloin, kun on kyse velvollisuudesta kunnioittaa täysivaltaisuutta, luottamuksellisuutta ja vastavuoroisuutta. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että yhteiset tarkastukset, joita niiden toimivaltaiset viranomaiset tekevät unionissa Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten kanssa direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan nojalla, tehdään asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten johdolla.

[1] EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87.

(5) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY ([1]) sovelletaan mainitun direktiivin nojalla tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn. Jos siis lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittaminen Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisille viranomaisille edellyttää henkilötietojen luovuttamista, luovuttamisessa olisi aina noudatettava direktiiviä 95/46/EY. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että siirrettävät henkilötiedot suojataan riittävällä tavalla erityisesti direktiivin 95/46/EY IV luvun mukaisilla toimivaltaisten viranomaistensa ja Yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten välisillä sitovilla järjestelyillä ja etteivät Yhdysvaltojen toimivaltaiset viranomaiset luovuta eteenpäin henkilötietoja, jotka sisältyvät niille toimitettuihin lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa oleviin tilintarkastukseen liittyviin työpapereihin tai muihin asiakirjoihin, ilman kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ennakkosuostumusta.

(6) Kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten asianmukaisuutta olisi arvioitava direktiivin 2006/43/EY 36 artiklassa säädettyjen yhteistyövaatimusten tai olennaisilta osin vastaavien toiminnallisten järjestelyjen valossa. Asianmukaisuuden arvioinnissa olisi eritoten otettava huomioon Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuudet, salassapitovelvollisuutta koskevat määräykset, niiden soveltamat luottamuksellisuussäännöt sekä niiden lakeihin ja määräyksiin perustuvat mahdollisuudet tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

(7) Koska sellaisten Euroopan unioniin sijoittautuneiden yritysten, jotka ovat laskeneet liikkeeseen arvopapereita Amerikan yhdysvalloissa tai jotka ovat osa konsernia, joka laatii lakisääteisiä konsolidoituja tilinpäätöksiä kyseisessä maassa, tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä säännellään Amerikan yhdysvaltojen lainsäädännön mukaisesti, olisi päätettävä, voivatko jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toimittaa lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisille viranomaisille käytettäviksi yksinomaan sellaisiin tarkoituksiin, jotka liittyvät näiden harjoittamaan tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen julkiseen valvontaan, ulkoiseen laadunvarmistukseen ja tutkintaan.

(8) Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaiset viranomaiset on arvioitu direktiivin 2006/43/EY 47 artiklassa tarkoitetun asianmukaisuuden suhteen. Päätökset Amerikan yhdysvaltojen viranomaisten asianmukaisuudesta olisi tehtävä kyseisien arviointien perusteella.

(9) Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission -elimellä on toimivaltaa tutkia tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen toimintaa. Tämän päätöksen olisi koskettava ainoastaan niitä Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission -elimen toimivaltuuksia, joka liittyvät tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen tutkintaan. Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission toteuttaa asianmukaisia suojatoimenpiteitä, joilla kielletään sen nykyisiä ja entisiä työntekijöitä paljastamasta luottamuksellista tietoa kolmansille osapuolille tai muille viranomaisille ja rangaistaan tällaisesta toiminnasta. Se käyttäisi sille toimitettuja lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olleita tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja yksinomaan sellaisiin tarkoituksiin, jotka liittyvät tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen tutkintaan. Amerikan yhdysvaltojen lakien ja määräysten nojalla Securities and Exchange Commission voi toimittaa yhdysvaltalaisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja minkä tahansa jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos nämä työpaperit ja muut asiakirjat liittyvät tutkintaan, jonka se voi kohdistaa tällaisiin tilintarkastajiin tai tilintarkastusyhteisöihin. Tällä perusteella Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission olisi katsottava direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi asianmukaiseksi elimeksi.

(10) Amerikan yhdysvaltojen Public Company Accounting Oversight Board -elimellä on toimivaltaa tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen julkiseen valvontaan, ulkoiseen laadunvarmistukseen ja tutkintaan liittyvissä asioissa. Se toteuttaa asianmukaisia suojatoimenpiteitä, joilla kielletään sen nykyisiä ja entisiä työntekijöitä paljastamasta luottamuksellista tietoa kolmansille osapuolille tai muille viranomaisille ja rangaistaan tällaisesta toiminnasta. Se käyttäisi sille toimitettuja lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olleita tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja ainoastaan sellaisiin tarkoituksiin, jotka liittyvät tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen julkiseen valvontaan, ulkoiseen laadunvarmistukseen ja tutkintaan. Amerikan yhdysvaltojen lakien ja määräysten nojalla se voi toimittaa yhdysvaltalaisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja minkä tahansa jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Tällä perusteella Amerikan yhdysvaltojen Public Company Accounting Oversight Board olisi katsottava direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi asianmukaiseksi elimeksi.

(11) Lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen siirron olisi jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta saadun ennakkosuostumuksen perusteella sisällettävä tällä päätöksellä asianmukaisiksi todetuille viranomaisille pääsy tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa oleviin tilintarkastukseen liittyviin työpapereihin tai muihin asiakirjoihin tai sisällettävä tällaisten asiakirjojen toimittaminen kyseisille viranomaisille. Vastaavasti jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat itse mahdollistaa kyseisille viranomaisille pääsyn tällaisiin asiakirjoihin tai toimittaa ne itse niille. Tästä seuraa, että kun kyse on tarkastuksista ja tutkinnasta, lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen ei pitäisi saada antaa käyttöön tai toimittaa tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja kyseisille kolmansien maiden viranomaisille muilla ehdoilla kuin niillä, joista säädetään tässä päätöksessä ja direktiivin

([1]) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

2006/43/EY 47 artiklassa, esimerkiksi lakisääteisen tilintarkastajan, tilintarkastusyhteisöjen tai asiakasyrityksen suostumukseen perustuen.

(12) Tällä päätöksellä ei pitäisi rajoittaa yhteistyöjärjestelyjä, joita tarkoitetaan säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta 15 päivänä joulukuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY ([1]) 25 artiklan 4 kohdassa.

(13) Koska tämä päätös hyväksytään osana komission täytäntöönpanopäätöstä 2013/281/EU ([2]) Amerikan yhdysvaltojen tilintarkastajiin ja tilintarkastusyksiköihin sovellettavien valvonta-, laadunvarmistus-, tutkinta- ja seuraamusjärjestelmien vastaavuudesta, sen ei pitäisi rajoittaa mahdollisia lopullisia vastaavuuspäätöksiä, joita komissio voi hyväksyä direktiivin 2006/43/EY 46 artiklan 2 kohdan nojalla.

(14) Amerikan yhdysvaltojen kanssa tilintarkastuksen valvonnan alalla tehtävän yhteistyön perimmäisenä tavoitteena on päästä tilanteeseen, jossa vallitsee keskinäinen luottamus osapuolten valvontajärjestelmiä kohtaan ja jossa lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja tarvitsisi toimittaa toiselle osapuolelle vain poikkeustapauksissa. Keskinäinen luottamus perustuisi unionin tilintarkastusalan valvontajärjestelmän ja Yhdysvaltojen valvontajärjestelmien vastaavuuteen.

(15) Amerikan yhdysvaltojen Public Company Accounting Oversight Board aikoo arvioida tarkemmin jäsenvaltioiden tilintarkastusalan valvontajärjestelmiä, ennen kuin se päättää, luottaako se jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten harjoittamaan valvontaan. Sen vuoksi jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja Amerikan yhdysvaltojen Public Company Accounting Oversight Board -elimen ja Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission -elimen välistä yhteistyömekanismia olisi tarkasteltava uudelleen, jotta voidaan arvioida, miten keskinäisen luottamuksen saavuttamisessa osapuolten valvontajärjestelmiä kohtaan on edistytty. Tämän vuoksi tämän päätöksen soveltamisajan olisi oltava rajallinen.

(16) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat direktiivin 2006/43/EY 48 artiklan 1 kohdalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Amerikan yhdysvaltojen Public Company Accounting Oversight Board ja Amerikan yhdysvaltojen Securities and Exchange Commission katsotaan 2006/43/EY 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi asianmukaiseksi elimeksi.

2 artikla

1. Kun kyseessä ovat lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen tarkastukset tai tutkinta, kaikenlainen lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittaminen edellyttää, että joko kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on ennakkoon hyväksynyt toimittamisen tai kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toimittaa kyseiset asiakirjat itse.

2. Lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittaminen ei saa palvella muita tarkoituksia kuin tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen julkista valvontaa, ulkoista laadunvarmistusta tai tutkintaa.

3. Jos tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja on yksinomaisesti sellaisen lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön hallussa, joka on rekisteröitynyt muuhun jäsenvaltioon kuin konsernin tilintarkastajan rekisteröitymisjäsenvaltioon, ja konsernin tilintarkastajan rekisteröitymisjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on saanut asiakirjojen toimittamispyynnön joltakin 1 artiklassa mainitulta viranomaiselta, kyseiset työpaperit ja asiakirjat voidaan toimittaa kyseiselle kolmannen maan toimivaltaiselle viranomaiselle ainoastaan, jos ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on nimenomaisesti hyväksynyt asiakirjojen toimittamisen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kahdenvälisiin työjärjestelyihin, jotka antavat jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden toimittaa toisilleen lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja, sisältyy asianmukaisia määräyksiä, joilla suojataan näihin työpapereihin sisältyviä henkilötietoja, ammattisalaisuuksia ja arkaluonteisia liiketoimintaa koskevia tietoja, jotka koskevat niitä yrityksiä, joiden tilinpäätökset tarkastetaan, sekä näiden yritysten tilintarkastajia.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kahdenvälisissä työjärjestelyissä, jotka koskevat tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen julkista valvontaa, laadunvarmistusta ja tutkintaa ja jotka antavat jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden toimittaa toisilleen lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja, määrätään, että jäsenvaltioiden tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteydenpito tapahtuu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten välityksellä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan 4 kohdan soveltamista.

([1]) EUVL L 390, 31.12.2004, s. 38.
([2]) Ks. tämän virallisen lehden s. 8.

6. Jäsenvaltiot voivat sopia yhteisistä tarkastuksia vain silloin, kun se on tarpeen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteiset tarkastukset, joita niiden toimivaltaiset viranomaiset tekevät jäsenvaltioiden alueella Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten kanssa direktiivin 2006/43/EY 47 artiklan mukaisesti, tehdään yleensä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten johdolla.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikissa niiden toimivaltaisten viranomaisten ja Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten kahdenvälisissä työjärjestelyissä noudatetaan tässä artiklassa vahvistettuja yhteistyön edellytyksiä.

3 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä elokuuta 2013 31 päivään heinäkuuta 2016.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 11 päivänä kesäkuuta 2013.

Komission puolesta
Michel BARNIER
Komission jäsen